

# ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 14 grudnia 1923 r.

Cena numeru  
40.000 mk.

Cena prenumeraty

w Łodzi

Miesięcznie 750.000.

Z przes. poczt.

Miesięcznie 850.000

poza Łódź i numer 44.000

Konto P.K.O. 60594.

Należność pocztowa  
opłacona ryczałtem.

poleca na gwiazdkę  
oryginalne —

**Dywany i Kilimy**

Syndykatu „KILIM” z Poznania.

— Ceny fabryczne. —

2760-b

„COTTON” Spółka Akc. Handlowa. Łódź, Piramowicza 2.

Wszystkim tym, którzy okazali przyjaźń  
sympatię matce naszej  
ś. † p.

**Włodzimierz Krakowskiej**

oraz wzięli udział w pogrzebie składamy, ser-  
deczne podziękowanie.  
2829s1

o r k i.

## Na nowej drodze.

Państwo polskie, po pięciu latach istnienia, poszło po rozum do głowy i zaczęło redukcje urzędników.

Po pięciu latach istnienia doszliśmy do przekonania, iż zasoby ekonomiczne kraju i jego położenie finansowe nie pozwalają nam, na utrzymywanie, tak licznej rzeszy urzędników i zdecydowano się przekreślić dotychczasowy system sapersko-socjalistyczny wprowadzony przez k. und k. hofratha Moraczewskiego, oraz zmniejszyć wogóle ingerencje państwa, zmniejszyć „postępowe” pchanie palcy w zgola dla państwa zbędne dziedziny prywatnego życia.

Niejednemu wyrwało się ciche westchnienie ulgi i powoli wraca przeświadczenie iż „mądry polak, po szkodziu” — w którą to prawdę ludową, naprawdę zaczynało się wątpić.

Niedawno miałem możność czekania na stacji w Mławie kilka godzin. Sympatyczny pewien kolejarz objaśniał mnie, jak to „na Kolei ładnie”, — Widzi pan te olbrzymie budynki. Za czasów rosyjskich mieściły się tu biura i urzędy kolei, komory celne, straży pogranicznej i żandarmi.

Dzisiaj ten cały ogromny kompleks domów zajmują... wszystko bez wyjątku kolejarze. Ale i tu nie wszystko się mieści... reszta musi mieszkać... w mieście...

— A ruch pociągów?

— Zmalał niemal trzykrotnie.

— A cóż wy robicie całymi dniami

przy tak nikłym ruchu — taka masa urzędników?

— Odpowiem panu krótko i zdaje się najtrafniej: piszemy raporty. Ekspedycja pisze raport do mnie, ja go przepisuje i wysyłam do naczelnika ruchu, naczelnik ruchu przepisuje i wysyła do dyrekcji, dyrekcja przepisuje i wysyła do ministerstwa — i t. d. A potem wykazy, raporty, wyciągi, awizacje...

Za czasów niemieckich była na stacji jedna duża książka ruchu wagonowego — zabrał pan do niej i wiedział jaki wagon przyszedł na stację, kiedy przyszedł, co zawierał, o której godzinie poszedł, gdzie poszedł. I dzisiaj da się to z mozołem uskutecznić, ale zapisano to na kilkunastu papierach i trudno się czegoś doszukać. Pierwsza rzeczą nowych władz kolejowych, przybyłych z Austrii, by-

ło zniesienie tej książki.

Byłem u starosty X. w M. Dopiero co wyjechała jakaś wyższa figura z ministerstwa która zredukowała personel o 25 procent.

— Przy obecnym stanie personelu, nigdy nie kończymy o czasie. Niższy personel pracuje o 2—3 godziny dłużej szefowie i ja nieraz do 9—10 wieczór... A teraz, gdy zmniejszą personel nie wiem kompletnie jak dam sobie radę...

— A cóż wy robicie?

— Piszemy... raporty, zestawienia, formularze i djabeł nie wie co. Dniami całymi piszemy i niemamy czasu odetchnąć, a nawet sprawdzić czy to co piszemy jest zgodne z prawdą? Jestem już urzędnikiem administracyjnym lat 16 — i daje panu słowo, zdarzył mi się dopiero teraz wypadek, że muszę pomagać podwładnym... w pisaniu,

I to nietylko tu — i tam — ale niemal wszędzie mamy jednakowe zjawisko: wszyscy piszą, mniej kaligraficznie, więcej kaligraficznie, mniej ortograficznie, więcej ortograficznie, wszyscy piszą raporty, sprawozdania, wyciągi, których niema kto czytać — niema komu sprawdzać i nie wie nikt jaki praktyczny cel ma to wszystko.

Zdawałoby się mogło, patrząc na ten potop, produkowanych piórem bezmyślnie w milionach „kawałków”, że organizator całej naszej państwowości miał na myśli zgubienie i zasypianie Polski w powodzi zapisanego papieru...

Dlatego też redukcja urzędników, która się dzisiaj przeprowadza — nie powinna być przeprowadzona bezmyślnie i szablonowo, a niezbędne przytem jest uproszczenie całej maszyny państwowej, całej bezmyślniej pisaniny i bezwartościowej biurokracji, która jak paraliż postępowy, otrzymaliśmy w spadku... po nieboszczce Austrii.

Jeżeli dzisiaj manipulanka w ministerstwie nie może znaleźć jakiegoś papieru i każe przyjść za 2-3 dni — to co dopiero będzie jeżeli się jej doda jeszcze pracy?

Do jakiego stopnia rozwieliła się u nas biurokracja dowodzi fakt, iż w min. handlu i przemysłu posiadamy izbę wiklino-koszykarską — której niema żadne państwo na świecie.

A niedawno było wezwanie urzędu miar i wag w Krakowie, aby przedłożono im do

sprawdzenia i ostemplowania wszystkie... suwaki logarytmiczne. Widać zaraz c, k. po myśl bylego oestereichera.

Przecież nareszcie każde głupstwo musi mieć swój koniec. Weszliśmy na racjonalną drogę zmniejszenia personelu urzędniczego — bardzo dobrze, ale pozostałym bezwzględnie należy uprościć biurową formalistykę, gdyż i ta reforma w łeb weźmie, i zapłacimy za nią tak grubo — jak za pomysł złotych bonów.

Stosujemy się chociaż do tej na wstępie zaznaczonej mądrości, iż polak mądry po szkodziu — bo można dalibóg pomyśleć z żalem, iż do obecnego pokolenia... zastosować się to nie da.

A. S.

### Od Administracji

Skutkiem niezwykłego podrożenia papieru zmuszeni jesteśmy z dniem 11 b. m. podnieść cenę egz. pojedynczego na

**40.000 mk.**

— w niedziele i święta —

**50.000 mk.**

w poniedziałki i dni poświęczone

**30.000 mk.**

Prenumerata kosztować będzie 850.000 mk. miesięcznie, łącznie z odnośzeniem do domu. Jednakowoż prenumeratorzy, którzy, uregulują prenumeratę

**w administracji „Rozwoju”**

do dnia 15 b. m. zapłacą tylko

**680.000 mk.**

Jednocześnie zaznaczamy iż prenumeratorzy zalegający w opłacie będą zmuszeni uszczęzczać zaległe miesiące p.g. cen bieżących.

Adm. „Rozwoju”

Prosimy wszystkich prenumeratorów zamiejscowych o zawiadomienie naszej administracji kartą pocztową, czy regularnie otrzymują dz. „Rozwój”, abyśmy mogli wystąpić o sanację tych stosunków z odpowiednim materialem.

2797-b)

Adm. „Rozwoju.”

# Sprawy dotyczące Polski wejdą dziś na porządek dzienny Rady Ligi Narodów.

PARYŻ, 13. (PAT) Na porządku dziennym wczorajszego posiedzenia Rady Ligi Narodów znajdowały się następujące sprawy: Odbudowa finansowa Węgier, sprawa kolonistów niemieckich w Polsce, oraz kwestie terenów

Klajpedy i Jaworzyny.

Ponieważ sprawa rozbudowy finansowej Węgier zajęła całe posiedzenie, wszystkie inne sprawy zostały odroczone do następnego posiedzenia.

## Nawrócony bolszewik pod sądem.

Rozprawa przeciw komunście Porankiewiczowi.

POZNAŃ, 13. (PAT) Jak donosi „Dziennik Poznański“, przed III Izba karna sądu okręgowego wyznaczona została na dzień 21 grudnia br. rozprawa główna przeciw znanemu komunście Czesławowi Porankiewiczowi. Rozprawa budzi wielkie zainteresowanie, w szczególności

z tego powodu, że Porankiewicz, który na zasadzie wymiany w ubiegłym roku został wysłany do Rosji sowieckiej, uciekł stamtąd i przywędrował do Polski, gdzie dobrowolnie oddał się do dyspozycji władz polskich.

## Dla Niemiec wybiła 12 godzina.

Zupełne wyczerpanie środków finansowych. Jedyne ratunek w pożyczce zagranicznej.

BERLIN, 13.12 (AW) „8 Uhr Abendblatt“, w artykule pod oryginalnym tytułem „S. O. S.“ (Sa to trzy znaki, zapomocą których statek na morzu sygnalizuje wielkie niebezpieczeństwo), pisze: że w społeczeństwie niemieckim, poczynając od ministra finansów, a skończywszy na zwykłym obywatelu, panuje powszechne przekonanie, że godzina 12 dla Niemiec wybiła.

Nadszedł najwyższy czas, aby Niemcy uratować przed upadkiem. Niemcy zwrócić się powinny do Ligi Narodów z prośbą o udzielenie jaknajwiększej pożyczki międzynarodowej, nie zwracając na to uwagi, że nie są jeszcze członkiem Ligi Narodów. Jednakże droga ta jest b. trudna, ponieważ Liga Narodów przeciąga załatwienie spraw w nieskończoność. Dlatego też artykuł doradza przede wszystkim zwrócić się do komisji odszkodowań dla zdobycia tam niezbędnych środków, potrzebnych dla ratunku Niemiec.

BERLIN 13.12 (AW) Na rynku niemieckim nastąpiła sztuczna zwyżka walut obcych, która wywołała kurs znacznie niższy od notowań oficjalnych. Skutkiem nasycenia rynku najrozmaitszymi środkami płatniczymi, tj. marką papierową, marką rentową i pożyczką złotą, nastąpił zastój na giełdzie, który wyzyskuje spekulacja, celem skupienia walut obcych poniżej parytetu.

Równocześnie wielkie dzienniki, jak „Vossische Zeitung“ i „Berliner Tageblatt“ za powiadają katastrofę w rozmiarach jeszcze niebywałych, gdyż rząd nie może przekroczyć prelimitowanej sumy jednego miljarda marek rentowych. A suma ta nie jest wystarczająca. „Berliner Tageblatt“ zapowiada, że rząd użyje swych pełnomocnictw dla dokonania brutalnych czynów, sięgających do wnętrza życia gospodarczego, aby zdobyć potrzebne sumy i przezwyciężyć w ten sposób groźące niebezpieczeństwo. Zapowiedziany z kilku stron apel do zagranicy, a w szczególności do Ligi Narodów o pożyczkę zagraniczną,

pozostaje w związku ze zbliżającym się stanem wyczerpania finansowego.

BERLIN, 13. (PAT) Dzienniki omawiają w dłuższych artykułach katastroficzne położenie państwa i zupełne wyczerpanie środków finansowych, podkreślając, że bez istotnej pomocy zagranicy, niema mowy o uporządkowaniu państwa. Rząd niemiecki zamierza, zdaniem prasy, podjąć nowe kroki w sprawie pożyczki zagranicznej i ma w tej sprawie wystosować w uroczystym tonie odezwę do mocarstw, które podpisały traktat wersalski oraz do państw neutralnych. W odezwie tej będzie przedstawione ciężkie położenie finansowe państwa. Nowy rząd uczyni wszystko w tym kierunku, aby rozwiązać ostatecznie sprawę odszkodowań.

BERLIN, 13. (PAT) Komisarz walutowy Rzeszy Schach udzielił przedstawicielowi dziennika „Sozialistische Korrespondenz“ informacji o obecnym położeniu walutowym Niemiec i o zamiarach rządu na najbliższą przyszłość.

Fakt stabilizacji waluty od 20-go listopada wpłynął, zdaniem komisarza, uspokajająco na wszystkie sfery gospodarcze. Przeprowadzenie stabilizacji marki papierowej oraz wprowadzenie marki rentowej i pożyczki złotej doprowadziło do sprzedaży towarów dewizowych i efektów w handlu wewnętrznym. Wszędzie da się zauważyć znaczną zniżkę cen i brak ochoty do prowadzenia wielkich zapasów towarów. Stan produkcji nie poprawił się jednak i nie może się poprawić, dopóki przedsiębiorcy niemieccy nie otrzymają większych kapitałów w zlocie w najbliższych tygodniach.

BERLIN, 13. (PAT) W dniu dzisiejszym oczekiwane jest ukazanie się drugiego zarządzenia rządu Rzeszy w sprawie specjalnego podatku, który nałoży olbrzymie ciężary na ludność niemiecką. Trzecie tego rodzaju zarządzenie spodziewane jest jeszcze przed świętami.

też nieoficjalnym rządu szwajcarskiego. Administracyjne władze republiki sowieckiej otrzymały polecenie dokładnego przejrzania spisu obywateli szwajcarskich, zamieszkałych na terenach Rosji oraz sporządzenia specjalnej listy obywateli szwajcarskich, urodzonych w Kantonie Vaudyjskim oraz Szwajcarów, którzy od niedawna przebywają w Rosji a to w celu ewentualnego wydalenia ich z granic państwa. Ponadto przewidziane są dalsze zarządzenia.

## Taryfa kolejowa w jednostkach stałych.

Od 1-go stycznia wprowadza się obliczanie taryfy kolejowej w jednostkach stałych. Dnia 29 bm. zostanie ogłoszony kurs franka złotego, według którego przeliczone będą wszystkie opłaty kolejowe. W stosunku do taryf, obowiązujących obecnie oznaczać to będzie po przeliczeniu na marki polskie podwyżkę o 100 do 125 procent. W dalszym ciągu taryfy kolejowe zmieniane będą zależnie od konjunktury na rynku walutowym w terminach dwutygodniowych.

## Ferje świąteczne w wojsku.

W związku z nadchodzącymi świętami Bożego Narodzenia i Nowym Rokiem m. spr. wojsk. zarządziło dwukresowe urlopy dla oficerów i szeregowych. Pierwszy okres urlopowy rozpoczyna się 22 bm. i trwa do 27 grudnia włącznie; zaś drugi od 29 grudnia do 3 stycznia włącznie. W dni te urlopowe wliczone zostały również i dni jazdy. Niezależnie od urlopu w dniach 24, 25 i 26 grudnia oraz w dn. 1 stycznia urzędowania niema. Według rozkazu ministra ilość urlopowanych nie może przekraczać 50 proc. oficerów i 10 proc. szeregowych. Bilety kredytowane przysługują wojskowym w ramach przepisowych.

## TELEGRAMY.

### „ROBOTNIK“ PRZED SADEM.

WARSZAWA, 13. (PAT) Komisarjat Rządu na m. stołeczne Warszawie komunikuje, że wystąpił z wnioskiem do Prokuratury przy sądzie okręgowym o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej redaktora czasopisma „Robotnik“ z art. 154 K. K. za umieszczenie artykułu p.t. „Pod rządami paskarstwa“, znieważającego rząd, oraz redaktora czasopisma „Nowy Przegląd“ z art. 263 K. K. za podanie pod tyt. „Dymisja ministra Kucharskiego“, wiadomości świadomie fałszywej o wypowiedzeniu się polskiego ministra spraw zagranicznych.

### ARCYBISKUPSTWO KATOLICKIE W RYDZE.

RYGA, 13.12. (AW) Według doniesień „Latwija“. Papież mianował biskupa katolickiego, Antoniego Rynkowskiego, arcybiskupem ryskim, przywracając jednocześnie arcybiskupstwo w Rydze.

Ostatnio arcybiskupem w Rydze był Wilhelm Hohenzollern Brandenburski, w czasie okupacji przejściowo katolickim biskupem był ks. Olekopa Buhre, przebywający obecnie w Gdańsku.

### STRAJK URZĘDNIKÓW W AUSTRJI ROZSZERZA SIĘ.

WIENIEN, 13.12. (AW) Strajk rozszerza się. Ostatnio przyłączyli się do bezrobocia urzędnicy i funkcjonariusze radio-stacji, oraz szoferzy rządowi. Wobec tego kanclerz Seipel i komisarz z Ligi Narodów, Zymmermann, nie mogą używać samochodów.

Wobec strajku pocztowego związek kupców austriackich zorganizował pocztę, na rowerze, która rozwija korespondencje.

### KOMUNIZM W ESTONJI.

REWEL, 13.12. (AW) Wybory do rady miejskiej w Rewlu, podobnie jak w Dorpacie, zakończyły się zwycięstwem komunistów.

Zdobli oni 34 mandaty wobec poprzednio posiadanych 29. W ten sposób wybory do rad miejskich w Estonji skończyły się zwycięstwem komunistów.

## Zemsta bolszewików.

Sowiety zrywają stosunki z Szwajcarią. Represje przeciw obywatelom szwajcarskim.

MOSKWA 13.12 (PAT) Komunikat radiostacji rosyjskiej. Z miarodajnych źródeł donoszą, że w związku z wynikiem procesu Conradowa kompetentne organy czuwają nad ścisłym przestrzeganiem bojkotu kapitału i towarów szwajcarskich i stosowaniem za-

razdzeń, mających na celu przeszkodzenie wprowadzenia ich drogą tajemną. Reprezentacje sowieckie otrzymały instrukcje odmawiania wizy na przyjazd do Rosji obywatelom szwajcarskim oraz unikania wszystkich stosunków z przedstawicielami oficjalnymi czy

## Rosja w sidłach zagranicznego kapitału.

### Lepsze liry i franki od mrzonek komunistycznych.

MOSKWA 13,12 (PAT) Rząd SSSR. a próbował koncesję dla towarzystwa akcyjnego włosko-belgijskiego na dokonywanie poszukiwań i eksploatację naftę w okolicy Sygnach, Step, Chirach. Koncesja upoważnia towarzystwo do dokonywania poszukiwań przez 3 lata oraz do eksploatacji terenów przez lat 30, w którym to okresie rząd SSSR. może koncesję odkupić. Koncesjonariusz dostarczy tytułem dopłaty rządowi część wydobywanej ropy, korzystając z prawa eksploatacji nafty, jest jednak zobowiązany do przestrzegania wszystkich ustaw sowieckich, opłat i podatków, wreszcie obowiązują się do uruchomienia w jaknajlepszym stanie wszystkich maszyn i narzędzi, które po wygaśnięciu koncesji przechodzą automatycznie na własność SSSR.

MOSKWA 13,12 (PAT) Firmy niemieckie

okazują w ostatnich czasach specjalne zainteresowanie importem masła, mięsa, jaj i innych produktów spożywczych. W związku z tem SSSR. przewiduje znaczne rozszerzenie tej rubryki eksportu rosyjskiego.

MOSKWA 13,12 (PAT) Rząd SSSR. zatwierdził koncesję dla firmy niemieckiej „Berger Wirth” na uruchomienie fabryki barwników w Piotrogradzie, która przed wojną była własnością tej firmy.

MOSKWA 13 12. (AW) Grupa przemysłowców włoskich, która przybyła do Moskwy, celem nawiązania stosunków handlowych z Rosją, otrzymała rozkaz opuszczenia Moskwy w ciągu 24 godzin. Fakt ten zbiegł się z przemówieniem Mussoliniego o zamiarach rządu włoskiego wejścia w normalne stosunki z Sowietami.

## OBRADY SEJMOWE.

### Walka o reformę rolną.

WARSZAWA, 13. (PAT) 87-me posiedzenie Sejmu.

Po odczytaniu interpelacji przystąpiono do pierwszego czytania ustawy o obowiązku stosowania wskaźnika zmian kosztów utrzymania do regulacji płac zarobkowych.

Posel Waszkiewicz (N.P.R.): Z końcem b. r. upływa termin zawarcia umów zbiorowych i zachodzi obawa, że przy odnawianiu nastąpi tarcia, a nawet strajki. Dlatego bardzo potrzeba jest, aby Sejm zatwierdził te ustawy jeszcze przed świętami.

Mówca proponuje, aby Sejm wyznaczył komisji termin 4-dniowy.

Posel Stańczyk: Gdyby rząd i większość uwzględniła żądania któregoś swego czasu stawiali w tej sprawie, to prawdopodobnie strajki masowe nie byłyby wstrząsnęły naszym państwem.

Mówca zgłasza rezolucję, w której Sejm wzywa komisję do przedłożenia sprawozdania przed 18 bm.

Posel ks. Wójcicki oświadcza, że naznacza, jako przewodniczącym komisji ochrony pracy, na jutro posiedzenie w tej sprawie, aby móc dotrzymać terminu, którego życzy sobie poseł Waszkiewicz.

Po mowie posła Łańcuckiego ustawę odesłano do komisji ochrony pracy z terminem 4-dniowym.

Po pierwszym czytaniu noweli o zaopatrzeniu emerytów—funkcjonariuszy państwowych.

Ustawę odesłano do komisji budżetowej.

Posel Rymar (Zw. Lud.—Nar.) referował ustawę o wypuszczeniu serii II 6—procentowych złotych bonów skarbowych. Mówca oświadcza, że wszystkie stronnictwa przyjęły projekt wypuszczenia drugiej serii bonów. Nowa seria ma być nie tylko środkiem zabezpieczenia funduszu publicznego i zmniejszenia ilości marek.

W głosowaniu odrzucono 195 głosami przeciw 171 poprawkę posła Moraczewskiego. Poprawka ta stawiała zamiast 50 milionów.

Trzecie czytanie ustawy odbędzie się jutro.

Przystąpiono do dalszych obrad nad ustawą o parcelacji i osadnictwie.

Posel Bittner (Chrześć. Demok.): Kimb nasz z całą powagą, a nawet z pewnym wzruszeniem przystępuje do tej sprawy. Niema Polaka, któryby nie pragnął urzeczywistnienia tej reformy. Musimy jednak ocenić zarówno dodatnie, jak i ujemne strony tej ustawy. Dodatnia strona jest zapewnienie przejścia

w ręce drobnych rolników

220,000 hektarów (poseł Smola: Na księżycu!)

oraz to, że reforma ma być przeprowadzona nie drogą walki między klasami, lecz na zasadzie porozumienia klas. Chrześcijańska Demokracja uważa, że jest zupełnie słuszne, aby ziemia przeszła w

ręce właścicieli polskich

w znacznej większości, bo właścicieli ten zawsze dowodził gorącego umiłowania ziemi polskiej. Chociażby nawet obniżyła się nieco produkcja, to i te ofiary powinny ponieść inne stany, aby wreszcie naprawić ustępienie państwa polskiego. Musimy jednak wytknąć także błędy tej ustawy, mianowicie, w których ona bądź jest niezgodna z konstytucją, bądź niezgodna z koniecznością prawa, bądź też niezgodna z żywotnymi interesami państwa. Mam tu na myśli sprawę dóbr „Martwej ręki”, fundacji miejskich i rolników rolnych. Co do dóbr kościelnych

zachodzi niezgoda

z artykułem 114 konstytucji. Powiada on, że stosunek państwa do kościoła ma być określony na podstawie układu ze Stolicą Apostolską. Nie ma różnicy zdań pośród uczonych, że artykuł ten dobrowolnie

ogranicza suwerenność

państwa. W tym jednym punkcie Konstytucja mogła powiedzieć nawet, że odbieramy kościołom całą własność i wypędzamy księżów. Skoro jednak naród polski uchwalił te kardynalne zasady, to nie uregulowawszy jej

tracilibyśmy zaufanie

w całym świecie. Gdy nasze stronnictwo miało przystąpić do większości narodowej, uczyniliśmy zastrzeżenie, że przed rozpatrzeniem tej sprawy w Sejmie, rząd otrzyma zgodę w Rzymie. Upłynęło już 7 miesięcy, a jeszcze się to nie stało. Dlatego prosimy, aby rząd, przed uchwaleniem tej ustawy, uzyskał tę zgodę.

Przechodząc do interesów

fundacji miejskich,

podkreślam, że liczę na zrozumienie w tym względzie. Pragniemy właścicielom zapewnić te cztery miliony morgów, ale czyż musimy to uzyskać przez uciecie płuc miastom. Parcelacja w obrębie granic miejskich

przeciwy zdrowej logice.

Nie wy jedni jesteście w Polsce! Miasta muszą mieć teren do rozwoju na parki, ogrody, zakłady, szkoły, szpitale i t. d.

Następnie poseł Sanojca uzasadniał nagłośnienie wniosku „Wyzwolenia” w sprawie ograniczenia wolności zgromadzeń. Stawia on wniosek, wzywający rząd, aby niezwłocznie cofnął zakaz zgromadzeń i wieców poselskich pod gołym niebem.

Nagłośnić odrzuconą

## Z ostatniej chwili.

SKAZANIE ŻYDÓW - PRZEMYTNIKÓW, KATOWICE 13,12 (PAT) W procesie, toczącym się przed bytomską izbą karną, o dopomaganie w nielegalnym przekraczaniu granicy przez żydów z Polski do Niemiec, zapadł wyrok, skazujący 13 przemytników na karę więzienia od 1 roku do 3 i pół lat oraz 6 urzędników niemieckiej policji krajowej na karę więzienia od 10 miesięcy do dwóch lat.

## STRAJK POCZTOWO TELEGRAFICZNY W AUSTRJI SKONCZONY.

WIEN 13,12 (PAT) Wczoraj o północy udało się doprowadzić do porozumienia między rządem a urzędnikami państwowymi, tak, że strajk pocztowo-telegraficzny został ukończony. Po zatwierdzeniu umowy przez związki urzędnicze, miała być w ciągu dnia rozpoczęta służba we wszystkich urzędach.

## RZĄD BEZ PIENIEDZY.

BERLIN 13,12 (PAT) Rząd niemiecki ogłosił, że z powodu trudnego położenia finansowego nie może nadal ponosić całego ciężaru opieki nad bezrobotnymi będzie pokrywał tylko połowę tych ciężarów, t.j. tyle, ile jest obowiązany pokrywać według ustawy.

Rząd wyraża nadzieję, że drugą połowę wezmą na siebie państwa związk. i gminy

## Z sejmowej komisji budżetowej.

WARSZAWA 13,12 (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej przystąpiono do trzeciego projektu ustawy o wypuszczeniu II serii 6-procentowych bonów złotych. Po mowie posła Jaroszyńskiego, który wypowiedział się wogóle przeciw wypuszczeniu w obieg bonów złotych, oraz posła Byrki, który domagał się powrotu do franków szwajcarskich w miejsce francuskich złotych, zabrał głos p. minister Kucharski.

Okres sanacji nie wyklucza pożyczek wewnętrznych. Bony usunięte ze speculacji będą formą pożyczki wewnętrznej, dopomagając rządowi do sanacji skarbu. Nie jest to wchodzenie w dewaluację, albowiem bony będą monetą obiegową. Póprzedaż ustawa bonach złotych zawierała szereg wad, które obecnie zostaną usunięte. Proszę więc panów o przyjęcie ustawy wraz z rezolucją referentów bez zmiany.

Przystąpiono do głosowania i przyjęto projekt ustawy w treścią czytaniu.

## Marka niem. najtańszym środkiem opałowym.

1500 KLG. BANKNOTÓW TYSIĄCMARKOWYCH RÓWNA SIĘ 860 KLG. WĘGLA.

W dodatku „Kölner Tagblattes” wydawanym co tydzień pt. „Wirtschaft und Technik” rzucono z fachowej strony propozycję, która niewątpliwie czytelników gazet niemieckich bardzo zainteresuje. Obliczono tam mianowicie, że niemieckie banknoty są najtańszym materiałem opałowym. 60 klg. węgla kosztuje 34 milionów marek niemieckich. Gdybyśmy zamiast węgla użyli do opału banknotów niemieckich, to opał kosztowałby nas 35,000 razy tańiej, niż węgiel. Kto zatem w Niemczech marzy nie, może skorzystać z tej propozycji niemieckiego patrioty.

## Skonfiskowana mowa króla.

Król Alfons hiszpański, przed swoim odjazdem do Włoch wygłosił w Valencji przemówienie, którego treść telegraficznie podał różnym dziennikom w Madrycie, między innymi gazetę „La Voz”, która podała tekst przemówienia do cenzury. Cenzor wykreślił naprzód kilka zdań z królewskiego przemówienia, a potem zabronił publikowania całości w dziennikach. Nawet tytuł został skonfiskowany.

Pomimo tej ścisłej cenzury, doszło do publicznej wiadomości, iż król podkreślił w swym przemówieniu konieczność surowych kar w stosunku do pewnych polityków, którzy na ukaranie zasługują.

Rękaw połączony z woalką.



Ogromnie wdzieczną kreacją mody jest rękaw kołnkowy, tworzący całość z woalką, nakrywającą kapelusze. Moda zawołanych kapeluszy jest bardzo miła i praktyczna ze względu na to, że woalkę każdemu najprostszemu nawet kapeluszu dodaje uroku, a przytem umożliwia częste a niezbyt kosztowne zmiany.

## NA MARGINESIE.

### Gdzie morze? gdzie góra?

Pan Zwiebelduft z Łodzi był w lecie w Czarnieckiej Górze. — Pierwszą czynnością szanownego obywatela bawelnianego grodu było wygrzebanie laska, dziurki w ziemi celem przekonania się, iż istotnie niema „wilgoci“.

A kiedy laska wyszła nieco zawilgocona, oburzenie zacnego filaru „polskiego“ handlu i przemysłu nie miało granic.

— Co to jest? Co? Ogłaszają, ma być sucha miejscowość, a tu piasek mokry jak bielezna po praniu. Ja już czuję, jak mi ciągnie od nóg. Uj daczego ja nie wziąłem kaloszy.

Takie szczęście na moje wrogi. Wyraźnie pisała:

„Czarniecka góra 300 metrów nad poziomem morza“.

Po pierwszym to ja obszedłem wszystkie okolice i ani „poziomu“, ani „morza“ nie znalazłem, po drugim, to ja odcisków dostałem — a

MARK TWAIN

## Krązek śmierci.

A on odrzekł, że nie prosili o nic takiego, czego nie zrobiliby sami, gdyby zajmowali jego stanowisko i rozporządzali szlachetnym prawem laski.

Zastanowiło go to. Zamyślił się, a surowość powoli ustąpiła z jego twarzy. Kazał im poczekać, a sam udał się do swej komnaty, aby w modlitwie szukać rady u Boga. Gdy wrócił, powiedział: niech rzucą kości. Los zadecyduje o tem, którzy zostaną przy życiu.

— Czy rzucali, tatusiu, czy rzucali? I którzy ma umrzeć?

— Nie. Odmówili.

— Dlaczego?

— Bo powiedzieli, że ten, który wyrzuci najmniej, sam, z własnej nieprzymuszonej woli, skaże się na śmierć. Bez względu, jak się to narwie, będzie to samobójstwem, a Pismo Święte zabrania ludziom życie sobie odbierać. Odesłali więc słowo laski i kazali powiedzieć, że są gotowi i czekają, aby wyrok sądu wcielono w czyn.

— Co to znaczy, tatusiu?

## Sensacyjna sprawa polityczna.

CZY P. LEDNICKI DOPUŚCIŁ SIĘ ZDRADY STANU.

W d. 28 stycznia 1924 na wokandy 12-go wydziału karnego sądu okręgowego znalazła się sprawa p. Aleksandra Lednickiego contra Z. Wasilewskiego jako redaktorowi odpowiedzialnemu „Gazety Warszawskiej“.

Sprawa ta sięga jeszcze okresu z przed dwu lat.

Wówczas to w jednym z numerów „Gazety Warszawskiej“ ukazało się wezwanie, wystosowane do ministerjum sprawiedliwości, aby wstrzymało wydanie paszportu zagranicznego p. Lednickiemu na wjazd do Rzymu, gdyż p. Lednicki dopuścił się zbrodni zdrady głównej.

Do sprawy powołano około 180 świadków ze sfer dyplomatycznych, wojskowych oraz z pośród wybitnych działaczy polskich w Rosji.

Stana więc pp.: Skirmunt, b. minister Darowski, gen. Żeligowski, Wł. Rabski, Ał. Świętochowski, Adolf Nowaczyński, gen. J. Haller, gen. Jacyna, ks. Lutosławski, adw. Porębski, pułk. M. Wyrostek, szef kanc. cyw. prezydenta — Lenc i inni.

W imieniu p. Lednickiego stana: mec. Eugeniusz Śmiarowski i Mieczysław Rudziński, zaś za p. Wasilewskiego mec. S. Kijeński.

## Ostrzeżenie dla zbieraczy dolarów.

DOLARY KONF. POLUD. AMERYKI R. 1861 SA BEZWARTOŚCIOWE.

W ostatnich czasach przy ogólnem zainteresowaniu się walutami zagranicznymi a przede wszystkim dolarami, niesumienni speculanci wystarli się o materiał obrotowy w postaci nieważnionych dawno dolarów.

Są to dolary, które wypuścili zbuntowani konfederaci w r. 1861 w południowych Stanach

Ameryki Północnej i noszą napis:

„The Confederate States of America“ zamiast napisu, który widzimy na prawdziwych „The United States of America“.

Dolarów takich kursuje w całej Polsce nieograniczenie wielka liczba, więc przestrzegamy przed kupowaniem.

trzystometrowej góry tyż nigdzie niema!

I to sze nazywa „Czarniecka Góra 300 metrów, nad poziomem morza“!

Takie oszukaństwo to może być tylko w Łodzi, ale jeżeli Prywin i Finkelstein siedzą w ulu, to dlaczego właściciel od Czarnieckiej Góry jest na swobodzie? Bo jest nie żyd tylko Polak! To niesprawiedliwość to lajdactwo, to pogrom!

T.

## B. namiestnictwo Lwowskie udziela chrotu.

W dzienniku personalnym z dnia 12 grudnia czytamy następujący komunikat:

B. Namiestnictwo we Lwowie rozp. 1, 12 79645.4982 z dn. 21. 7. 1920 r. zezwoliło por. rez. Sass Nuchimowi O.Z.G. Nr. VI, na zmianę imienia Nuchim na „Norbert“

## Pogrom waluciarzy we Lwowie.

W środe wieczorem policja wszedłszy do podziemi idącego ze Lwowa do Katowic przeprowadziła rewizję u osób podejrzanych o spekulacje walutowe.

— To znaczy, że beda oni wszyscy rozstrzelani.

— Uwaga! Czy to wiatr? Nie! Tamp, tamp, drum, drum, drum...

— Otwierać w imię naczelnego wodza!

— O, papciu drogą żołnierze! Ja tak lubię żołnierzy! Pozwól mi otworzyć im, papciu!

Zeskoczyła na podłoge, pobiegła do drzwi i otworzyła je na oścież, wołając radośnie:

— Chodźcie, chodźcie! Panciu, już są! to grenadierzy. Ja potrafię poznać grenajera!

Weszli, staneli rzedem na baczność, na ramieniu broń. Oficer, który ich przyprowadził, zasaitował mu. Przynim żona, biała jak płótno, stała zastygła w bólu, z dzieckiem na rękach, patrząc na całą scene niespokojnymi oczami. Długi uścisk ojca, matki i dziecka, potem rozkaz, raprzód, marsz! do wieży! i pułkownik wojskowym krokiem wymaszerował z domu w towarzystwie postępujących za nim żołnierzy. Zamknięto drzwi.

— O, mamusiu, czy nie skończyło się nieknie? Mówiłam, że tak będzie. Wiesz, teraz idą do wieży i rancio ich zobaczy...

— Przytul się do mnie, biedne ty moje stworzonko.

Następnego ranka matka Abby była,

jak rażona piorunem. Leżała w łóżku. Doktor i nurse doładali ją i od czasu do czasu szepotali coś między sobą. Abby zabroniono wchodzić do pokoju. Kazano jej biegać i bawić się. Powiedziano jej, że mamusia jest bardzo chora.

Dziewczynka, otulona w zimowy płaszczyk, wyszła przed dom i bawiła się przez chwilę. A potem zastanowiło ją, dlaczego jest tak jakoś dziwnie smutno i dlaczego ojcu pozwalają zostać w wieży, kiedy mamusia jest chora. Trzeba będzie zaradzić ztem. Osobiste postara się o to.

W godzinie później naczelnv wódz kazał wezwać do siebie sąd polowy. Wyprostowany, ponury, z nieśladami opartymi o stół dał znak, że gotów słuchać. Jeden z sędziów złożył raport.

— Raz jeszcze skłaniałiśmy ich do zastanowienia. Lecz oni trwają przy swojej decyzji. Nie chcą rzucić kości. Są gotowi umrzeć, lecz nie postąpią wbrew nakazom wiary.

Twarz wodza pociemniała, lecz nie odrzekł nic. Pograżył się na chwilę we własnych myślach zanim zabrał głos.

— Nie wolno im wszystkim umrzeć. Kości rzuci ktoś za nich. Przyprowadzić ich. Ustawić w tamtym pokoju w rząd, twarzami do ściany, dłonie skrzyżowane na plecach. Dać mi znać, gdy tam będą. (D. c. n.)

# KRONIKA

## — Kalendarzyk.

Piątek dnia 14 grudnia Diokura i Herona.  
Wschód słońca g. 7, m. C7.  
Zachód „ g. 2, m. 44.

## — Widowiska.

**Teatr Miejski** (Cegielińska 65)  
„Nauczycielka”  
**Teatr Popularny** (Ogrodowa 18)  
„Złodziejka”  
„Luna” (Przejazd 1)  
„Za jeden pocałunek”  
„Casino” (Piotrkowska 67)  
„Szalone kobiety”  
„Cecylia” (Przejazd 2)  
„Matka”  
**Grand-Kino** (Piotrkowska 72)  
„Miłość wśród intryg”  
**Kino Spółdzielni Prac. Państwowych**  
„Tajemnice puszczy”

## Kalendarzyk historyczny.

1461 Wcielenie do Korony ziemi gostyńskiej.  
1546 Narodziny astronoma Tycho de Bracha.

## Wiadomości bieżące

— Utworzenie komisariatu Min. Skarbu dla spraw dewizowych.

Delegatura Min. Skarbu dla spraw dewizowych została przemianowana na komisariat Min. Skarbu dla spraw dewizowych.

Komisarzem jest p. Stanisław Neyder, zastępcą komisarza p. Julian Woźniak.

Komisariat mieści się nie w byłym lokalu przy ul. Przejazd, lecz w Izbie Skarbowej przy ul. Ogrodowej. (pap)

— Zmiana taryfy na kolejkach dojazdowych.

Jak się dowiadujemy z dniem 15 bm. zostanie podrożona taryfa przejazdowa na łódzkich elektrycznych kolejkach dojazdowych.

Podwyżka ta wyniesie prawdopodobnie 75 proc. (map)

## — Apostolskie Błogosławieństwo.

J. E. Ks. Biskup Tymieniecki nadesłał p. prezydentowi Cynarskiemu pismo, zawiadamiające, że Ojciec Święty polecił wyrazić podziękowanie i Apostolskie Błogosławieństwo instytucjom i stowarzyszeniom, które złożyły swe podpisy na adresie hołdowniczym m. Łódź dla Ojca Świętego. Adres ten został wręczony Ojcu Świętemu podczas niedawnej bytności J. E. Ks. Biskupa Tymienieckiego w Rzymie.

— Kurs franka szwajcarskiego na pocztę.

Z dniem wczorajszym kurs franka szwajcarskiego za korespondencję zagraniczną w Urzędzie Pocztowym został podniesiony do 740.000 mkp. za fr.

Złoty polski bez zmiany (560.000 mk.)

— Podwyższenie opłat telegraficznych i pocztowych.

Ministerstwo Poczty i Telegr. komunikuje: z dniem 1-go stycznia 1924 r. podwyższa się cenę sprzedażną druków płatnych, a mianowicie: kart pocztowych pojedynczych (krajowych i zagranicznych) do 5 tys. mk. za sztukę, 2) kart podwójnych (krajowych i zagr.) do 10 tys. mk. za sztukę, 3) przekazy pocztowe (krajowe), przekazy telegraficzne, przekazy międzynarodowe, adresy pomocnicze z przekazami pobraniami, adresy pomocnicze zagraniczne, deklaracje celne, blankiety telegraficzne nadawcze — do 10 tys. mk. za sztukę.

— W sprawie ograniczeń handlu walutami i dewizami.

W związku z wzmiankami w prasie o zamiarze Ministerstwa Skarbu zniesienia ograniczeń dewizowych, Komisarz Min. Skarbu dla spraw dewizowych p. S. Neyder stwierdza, iż wiadomości te wpłynęły poniekąd ujemnie na niektórych przemysłowców, którzy dowiedziawszy się o rzekomym projekcie Min. Skarbu zaczęli uprawiać handel obcymi walutami na własną rękę.

Celem wyjaśnienia sprawy został wydelegowany do Min. Skarbu zastępca Komisa-

## Przemówił dziać do obrazu.

# Rozporządzenie, które aby wykonano.

Komisariat Rządu na m. Łódź (Referat Walki z Lichwą rozporządził 1) Wszyscy posiadacze składów, sklepów, restauracji, cukierni i wogóle wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku obowiązani są wywiesić cenniki na wszelkie bez wyjątku przedmioty przeznaczone na sprzedaż, a nadto ujawniać ceny bezpośrednio na odnośnych przedmiotach. 2) Cenniki winny być umieszczane na miejscu widocznym i dostępnym dla nabywcy i zawierać nazwisko posiadacza przedsiębiorstwa oraz datę sporządzenia cennika. 3) Ceny ujawnione na przedmiotach winny być zgodne z cenami istotnie pobieranymi.

Cenniki winny być drukowane albo wyraźnie wypisane atramentem, a ceny podane w walucie obowiązującej. W cennikach należy nakreślić określenie cen od — do.

Od obowiązku ujawniania cen na towarach zwolnieni są jedynie przemysłowcy sprzedający hurtowo towary własnego wyrobu.

Na straganach (ruchomych) winny być

ujawnione cenniki z adresem właściciela, zawierające spis artykułów posiadanych na straganach.

Restauratorzy winni poza obowiązkiem wywieszenia cennika w każdej ubikacji przedsiębiorstwa, umieszczać ceny na zakaskach, oraz ujawniać ceny w każdorazowej karcie obiadowej i wieczorowej zgodnie z cenami ujawnionymi w cennikach.

Przekroczenia karane będą aresztem do 3 miesięcy i grzywną do 200 milionów marek.

Ujawnianiu cen podlegają: ziemioplody i ich przetwory, jarzyn, nabiał, jaja, ryby, potrawy i napoje w restauracjach z wyjątkiem win i wódek, owoce, wędliny, mięso, drób i tłuszcze jadalne, artykuły kolonialne, artykuły odzieżowe i galanteria, artykuły opałowe, oświetlenie, pasza, artykuły budowlane, artykuły gospodarstwa domowego, skóry niewyprawione i wyprawione, artykuły żelazne, papiernicze, wyroby powroźnicze i artykuły apteczne. (pap)

# Poranki literacko-artystyczne dla młodzieży szkolnej.

## Apel do nauczycielstwa.

W końcu ub. m. Wydział Oświaty i Kultury zwołał konferencję nauczycieli miejskich szkół powszechnych, prowadzących prace kulturalną wśród dzieci. Między innymi poruszona była sprawa urządzania dla wychowanków szkół miejskich poranków literacko-artystycznych. W celu nadania takim porankom systematycznego kierunku postanowiono wyłonić specjalną komisję.

W dniu 5 grudnia odbyło się pierwsze posiedzenie komisji na którym uchwalono zwrócić się do ogółu nauczycielstwa z wezwaniem urządzania dla uczniów klas starszych poranków literackich podług następującego programu:

rza dla spraw dewizowych w Łodzi p. J. Woźniak.

Według zasięgniętych informacji nie zamierza Min. Skarbu zmienić ograniczeń, wydanych w przedmiocie handlu walutami i dewizami.

Wszelkie zatem obchodzenie obowiązujących przepisów ze strony przemysłu, handlu jak też i ogółu ludności może narazić dotychczas na zastosowanie postanowień karanych ustawy o obrocie walutami i dewizami.

Jak się dowiadujemy władze kompetentne postanowiły w najbliższym czasie przystąpić do przeprowadzenia szeregu rewizji w celu ukrócenia nadużyć dewizowych, dokonanych mylnymi pogłoskami o zniesieniu praw i przepisów dewizowych. (pap)

## — Kapliczka w Zborni Miejskiej.

Komisja Gospodarcza Wydziału Zdrowotności Publicznej postanowiła wystąpić do Magistratu z prośbą o urządzenie kapliczki w Zborni Miejskiej szpitala zapasowego przy ul. Zakatnej Nr. 44. Na dzień 21 grudnia projektowane jest poświęcenie kapliczki.

— Polepszenie jadalni podczas świąt Bożego Narodzenia.

Komisja Gospodarcza Wydziału Zdrowotności Publicznej na ostatnim posiedzeniu postanowiła, za przykładem lat ubiegłych w czasie świąt Bożego Narodzenia wydawać w szpitalach miejskich polepszone jadlo. W tym celu Komisja Gospodarcza zezwoliła szpitalom na ubój świń własnego chowu.

## — Dar poselstwa japońskiego.

Poselstwo japońskie w Warszawie, wzywając się z obywateli, będącej echem pobytu w Łodzi p. posła Sasaki, nadesłało na ręce p. prezydenta Cynarskiego szereg dzieł w językach angielskim i francuskim, traktujących o

prelekcja, wygłaszanie utworów jednego z wielkich pisarzy oraz — w miarę możliwości inscenizacja odpowiednich utworów. Pierwsze takie poranki powinny być poświęcone uczeniu H. Sienkiewicza i Wł. Syrokomli. Ponadto również urządzić należy poranki historyczne. Na porankach dla młodzieży młodszych klas będą inscenizowane bajki.

Osoby ze świata pedagogicznego, pragnące zająć się organizacją poranków dla młodzieży szkolnej zglaszać się zechcą po bliższe informacje do ławn. Wydz. Ośw. i Kult. p. Fr. Kruczkowskiego, lub do kierown. Oddz. Oświaty Pozaszkoln. p. Piotrowskiego.

historji cesarstwa japońskiego, Japonii współczesnej, Korei i t.d.

## — Szczepienie antytyfusowe wśród ludu.

W celu skutecznej walki z panującą epidemią tyfusu brzuszego, Dział Sanitarny Wydziału Zdrowotności Publicznej w bieżącym tygodniu dokonywa szczepień ochronnych wszystkich mieszkańców domów przy ul. Zawiszy 15 (Bałuty), Brzezińskiej 125, Pańskiej 7, Leleweła 30 i Łącznej 29.

— Lekarze szkolni w walce z tyfusem brzuszonym.

W środę, dnia 12 bm. z inicjatywą inspektora sanitarnego m. Łodzi dr. A. Starzyńskiego, odbyła się w Wydziale Oświaty i Kultury konferencja lekarzy szkolnych, na której rozpatrywana była sprawa prowadzenia w szkołach walki z epidemią tyfusu brzuszego. Konferencję przewodniczył naczelny lekarz szkolny dr. Gutentag. Jako referent wystąpił dr. A. Starzyński, który, przedstawiając dane, że w ciągu ostatnich trzech miesięcy 42 — 50 proc. zachorowań na tyfus brzuszony przypada na dzieci, z tego trzy czwarte na dzieci w wieku szkolnym, wskazał, iż wobec tego należy przystąpić do odpowiednich środków zapobiegawczych w szkołach.

Po referacie wywiązała się ożywiona rzeczowa dyskusja, w której między innymi zabrał głos: dr. Gutentag, Miklaszewski, Miśkiewicz, Małowist. W konkluzji uchwalono przeprowadzić w najbliższym czasie w szkołach szczepienia ochronne pod postacią pastylek i pigułek. Szczepieniu podlegać będą przede wszystkim te szkoły, w których zaszły wypadki zachorowań na tyfus brzuszony. W najbliższych dniach zaszczepionych zostanie około 10.000 wychowanków szkół.

Ataman Hachno



oskarżony był o organizowanie spisku, celem odzyskania Małopolski Wschodniej i współdziałanie z sojuszniczymi siłami przeciw Polsce. Sąd Machną uniewinnił.

#### — Przepisy o wywozie walut.

Wszystkie dotychczasowe przepisy uregulowane rozporządzeniem Min. Skarbu z dnia 27 lipca br. Dz. Ustaw Nr. 74 o wywozie walut obcych pozostaje nadal w mocy.

Bez zezwolenia wolno wywozić na paszport zagraniczny wzywany w walutach obcych równoważność tysiąca franków i milion marek polskich.

Do Gdańska równoważność 250 franków szwajcarskich i milion marek polskich.

#### — Strajk majstrów w fabryce „Wojciechów“.

Od trzech tygodni w fabryce mebli Wojciechów w Kamińsku trwa strajk majstrów fabrycznych. Strajk ten wybuchł na skutek niewypłacania przez firmę zarobków majstrom. Fabryka nie tylko że nie udziela podwyżek przyznanych przez komisję, lecz wogóle dotychczas jeszcze nie wypłaciła pensji za listopad. Majstrowie z tego powodu znajdują się w rozpaczliwym położeniu finansowym.

#### — Ciekawość telefonistek.

Stwierdzono niejednokrotnie, że w niektórych urzędach pocztowo-telegraficznych rozmowy prywatne i służbowe są podsłuchiwane przez pracowników, a następnie rozgłaszane z dowolnymi komentarzami.

Wobec tego Min. poczt poleciłó personelowi ściśle przestrzeganie przepisów, grożąc pociąganiem do odpowiedzialności służbowej.

#### — Zgłaszanie zapasów maki i zboża.

Na murach miasta rozklejono rozporządzenia Wojewody w przedmiocie zgłaszania zapasów zboża i maki w obrębie Województwa Łódzkiego.

Do zgłaszania zapasów obowiązani są producenci, młynarze, kupcy i piekarze oraz te osoby i instytucje, które dla powyższych osób zapasy przechowują.

Termin zgłaszania upływa w pięć dni od chwili ogłoszenia. (pap)

#### — Z pola walki referatu walki z lichwą.

Komunikat bojowy Referatu Walki z Lichwą z dnia wczorajszego brzmi:

Sytuacja na froncie paskarskim bez zmiany. Od dłuższego czasu trwające ataki połączonych wrogów Walki z Lichwą na ustalone ceny odpierane są z wielkimi dla nieprzyjaciela stratami.

Ostatni szturm nieprzyjaciela załamał się w starciu, wręcz oddając nam w ręce Perla Guberbauma (Wschodn. 52), Berka Grinberga (Główna 65) Raizla Rozena (Wschodnia 39) Fajngolda Rozenberga (Pomorska 7.) Icka Szmulewicza (Krótka 9), Hermana Poznera (Gdańska 9), Szadkina Rufensztajna (Piotrkowska 16), i Dawida Noftalewicza (Wschodnia 34).

Wymienionych, po złożeniu okupu w

# Z RADY MIEJSKIEJ.

## Czy urzędnicy miejscy będą strajkować?

### WRAŻENIA.

Przedświataczne posiedzenie Rady Miejskiej zapowiadało się dosyć burzliwie, a to z racji opozycji frakcji lewicowych które przed feriami B. N. miały wyładować nagromadzone odium.

Lawy utrupowań żydowskich już bardzo wcześnie były zapelnione. Atmosfera — spokojna. Powoli zaczynała schodzić się radni. Oto wchodzi Łódzki trybun budowy r. Rapalski, nie strudzony „obrońca“ praw ludu roboczego.

Przedstawiciele magistratu w skupieniu ducha omawiają sprawę prowizorium budż. na 1924 rok. Podczas dyskusji nad sprawą zatargu pracowników miejskich z magistratem na nie regularnego wypłacania poborów ktoś na galerji usiłował wywołać klake. B. Rapalski

woła: „Galerja ma głos!“ Przewodniczący odpowiada: „Panie radny Rapalski! Mieli te czasy, gdy galerja miała głos. Galeria głosu nie ma“.

Dalsze obrady toczyły się spokojnie. Załatwiono pojedyncze punkty porządku dziennego, m. in. prowizorium budżetowe na r. 1924, poczem frakcja P. P. S. zgłosiła wniosek nagły w sprawie terminowego regulowania poborów urzędników miejskich, zaznaczając, że nie uwzględnienie żądań spowoduje strajk. Wiceprezydent Wojewódzki dał P. P. S.—owcom należytą odpawę, oświadczając, że magistrat zrobił wszystko, by pobory pracowników wypłacić, jednak natrafił na trudności. Wyraził nadzieję, że pracownicy w swym własnym interesie strajkować nie będą.

wysokości 131 milionów marek, wypuszczone na wolność. (pap)

#### — Rewizje w bankach.

W ostatnim czasie Komisariat Min. Skarbu do spraw dewizowych przeprowadził rewizję w następujących bankach i kantorach wymiany.

Łódzki Bank Depozytowy, Powszechny Bank Depozytowy w Warszawie Oddział w Łodzi, Związek eksportowy Polskiego Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim, Bank Spółek Niemieckich w Polsce, Bank Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi.

W kantorach wymiany: Samuela Wajnerberga i Filipa Goldzobla.

#### — Pasek na owoce.

O ile ceny na różne artykuły wzrastają „wzgl. normalnie“, o tyle ceny owoców, jakby pewne bezkarności zdobywały się w niektórych okresach na „olimpijskie“ skoki.

Jabłka, które pare dni temu kosztowały 100 tys. za klg. podrożały wskutek paskarskich machinacji od razu do 500 tys. za klg.

Referat Walki z Lichwą po zbadaniu cen u źródeł zakupu doszedł do wniosku, iż klg. jabłek deserowych w obecnym czasie nie powinien przekraczać ceny 300 tys. marek i postanowił pociągnąć do odpowiedzialności za lichwe wszystkich handlujących tak na rynku jak i w sklepach a wyzyskujących konsumentów przez pobieranie wyższych od ustalonych cen. (pap)

#### — Posiedzenia komisji radzieckich.

W środę, dn. 12 bm., odbyły się posiedzenia komisji skarbowo—budżetowej i do spraw ogólnych. Komisja skarbowo—budżetowa rozpatrywała szereg wniosków Magistratu, które następnie znalazły się na porządku dziennym wczorajszego posiedzenia Rady Miejskiej. Na wczorajszym posiedzeniu do spraw ogólnych znalazła się prośba komitetu szpitala „Kochanówka“ o udzielenie mu 30.000 cegieł z zapasów miejskich. Sprawy te postanowiono przekazać do zaopiniowania komisji skarbowo—budżetowej. Dla załatwienia spraw: zaopatrzenia w mieszkanie ludności nieurzędniczej oraz wprowadzenia zmian do przepisów o otwieraniu i zamknięciu sklepów i zakładów przemysłowych w m. Łodzi — będzie zwołane specjalne posiedzenie.

#### — Niewinny spekulant pod kluczem.

Więść o zakupywaniu przez oryginalnych handlarzy jednomarkówek polskich dla nieznanego celu pobudziła widocznie Abrahama Lesmana (Aleksandryjska 19) do wystawienia na straganie odpowiedniej porcji jednomarkówek z ceną sprzedawczą po 5 tysięcy marek za sztukę.

Policja nie uwzględniając zajmowania się handlem tego rodzaju artykułu skonfiskowała większą ilość jednomarkówek i po spisaniu protokołu skierowała Lesmana do Urzędu Śledczego. (pap)

## Teatr i sztuka

### — Teatr miejski.

Dzisiaj ostatnia nowość słynnego autora N. G. Godeckiego p. t. „Nauczycielka“. W premierze tej wystąpi p. Ierna Solska, Grosserowa, obok niej główne role odegrają pp. Rodowiczowa, Aptówna, Komornicka, Znicz, Krotke i inni. — Sztuka reżyseruje p. Jan Pawłowski. Jutro wieczorem po raz drugi „Nauczycielka“. Po poł. o g. 4 „Kordjan“ dla szkół.

### — Teatr Popularny.

Dzisiaj, jutro i w niedzielę o 8.15 wieczór sensacyjny dramat w 7 odsłonach „Złodziejka“ w niezmięnionej obsadzie ról.

W sobotę o godz. 4 po poł. po cenach znalżonych komedia „Ciotka Karoła“. W niedzielę popołudniu po raz ostatni „Niespodzianki rozwodowe“.

### — Przedstawienie dla dzieci

Jak już podaliśmy w sobotę dn. 15 bm. o godz. 4-ej po poł. w sali Filharmonji odbędzie się niezwykle interesujące przedstawienie dla dzieci i młodzieży z udziałem znakomych artystów teatrów warszawskich w osobach pp. Cieszkowskiej, Zdzitowieckiego, Markiewicza i Kucharskiego oraz cudodziecka 9-letniej fenomenalnej Feni w roli deklamatorki i tancerki

### — Koncert Polińskiej-Lewickiej i Dobosza.

Na niedzielnym koncercie popołudniowym wystąpi najznakomitsza nasza primadonna p. Matylda Polińska-Lewicka i świetny tenor liryczny opery warszawskiej p. Adam Dobosz.

### — Ze Stow. Techników.

W piątek dn. 14 bm. o g. 8 wiecz. w lokalu Stowarzyszenia Techników, Andrzeja Nr. 3 odbędzie się wieczór dyskusyjny.

### — Z Harcerstwa.

Sekretariat Zarządu Oddziału Łódzkiego i Komendy Chorągwi Łódzkiej męskiej został z dniem dzisiejszym przeniesiony do lokalu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 115 (lewa oficyna, II wejście, II-gie piętro Szkoła Pracy) i jest czynny codziennie w godz. 16—20.

## Wydawnictwa gwiazdkowe

LAGANOWSKI ST.

### Ziemia w opisach i obrazach.

Wypisy geograficzne.

„Ziemia w opisach i obrazach“ cz. I, zawiera szereg możliwie barwnych i popularnych artykułów treści geograficznej. Są to artykuły i wyjątki z prac autorów polskich i obcych, a więc książka ta przedstawia „Wypisy geograficzne“. O potrzebie takich „wypisów“ przy systematycznej nauce geografji w szkole i dla samouków oraz miłośników lektury po różniczej rozwodzie się nie trzeba, kwestja ta bowiem jest zanadto znana i uznana. Artykuły tej książki ilustrują ważniejsze fakty typowe i zjawiska ogólne.



# Elektrownia Łódzka

podaje do wiadomości pp. odbiorców, iż zgodnie z protokółarnem badaniem kosztów wytwarzania energii elektrycznej w dniu 7 b. m. dokonaniem wspólnie z Delegatami Magistratu m. Łodzi, ustaloną została tymczasowa stawka rozrachunkowa na pierwszą połowę grudnia 1923 roku:

1 Kwh dla światła Mk. 220,000 —  
1 Kwh „ siły „ 100,000 —

Stawka powyższa zachowa swą moc obowiązującą dla całego miesiąca tylko w razie, jeżeli nie nastąpią zmiany cen węgla, robocizny, surowców lub innych świadczeń do końca b. m., przyczem przed upływem miesiąca przeprowadzone będzie ostateczne obliczenie taryfy, ważnej dla całego miesiąca grudnia.

Zarządca Państwowy  
Łódzkiego Oddziału Towarzystwa  
Elektrycznego Oświetlenia 1886 r.

2823b)

## Samochód ciężarowy

systemu toewer 3 tonowy 35 P.S. łańcuchowy, w dobrym stanie do sprzedania.

Widzewska Manufaktura Tow. Akc. Cegielniana 20. 2821a5

## Odstąpię

dwie pokoje z kuchnią na pierwszym piętrze. Oferty do Rozwoju pod „W. W.” 2764b

## Krawiec

zdolny podreźny męski pragnie wyuczyć się damskiego krawiectwa w solidnej firmie. Wiadomość i argowa 51 S. Pawlic od 10—2 w poł. 2744sb

## Pończosznica maszyną

i maszyną do robienia swetrów kupię.

Oferty na maszynę w doskonałym stanie proszę składać w Rozwoju z podaniem firmy maszyn i ceny pod „Maszynka”. 2772b

## Z powodu wyjazdu

sprzedam zakład fryzjerski odpowiednio umeblowany przy zakładzie odpowiedni pokój z kuchnią w centrum Konstancy-nowa, przy pierwszym przystanku tramwajowym na przeciw Sąd. Adres: Konstancyńów, ul. Łódzka № 24, w domu Szałca. 2766b

## Kupię

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32, naprzeciw lombardu, i p., L. Milien. 2424

## Zgubione dokumenty

A damczewski Walenty zgubił A paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7645-1

Syczan Jozet zgubił paszport polski wydany w Pabjanicach 7642-1

Zajdlowi Karolowi skradziono Z wyrok na małżonków A. E. Warwosów na sumę 270 rubli. 7641-1

von Hil zgubił książkę wojsko K w wydaną w Pabjanicach, oraz paszport rosyjski wydany w Łodzi. 7662-2

**Skład papieru i materiałów piśmiennych**  
**Fabryka ksiąg handlowych i drukarnia**

## A. I. OSTROWSKI

Łódź, Piotrkowska 55  
— Telefon 554. —  
Poleca w wielkim wyborze i po cenach umiarkowanych

### Na gwiazdkę

Papierze do najwytworniej-szych	Malowanki
Albumy do marek	Książki obrazkowe
„ „ pocztówek	Ołówki kieszonkowe ozdobne
„ „ poezji	Gry towarzyskie
„ „ fot. amat.	Florniki
Garnitury do pisania	Kalamarze na biurko
Przybory do kreślenia	Teczki
Richtera i inne	Farby w pudełkach
	I t. p.

Pocztówki świąteczne i noworoczne kalendarze do zrywania, terminowe, kieszonkowe, tabliczkowe.

Złote pióra wieczne najlepsze światowe marki.

Karty do gry do Pekera, Patience'a i Whista w całym wyborze.

Od 12-go do 23-go grudnia sklep otwarty będzie od godz 9-ej rano do 7-ej wiecz. bez przerwy obiadowej. 2831sb

## Kasa Chorych m. Łodzi

zawiadania niniejszym że na podstawie reskryptu Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Warszawie Nr. 1495/125 zaprowadzona została z ważnością od dnia 1-go grudnia 1923 roku dla obliczeń miesięcznych i od dnia 7 grudnia tegoż roku dla obliczeń tygodniowych nowa skala plac ustawowych z placą dzienną 5.000,000 Bk., jako najwyższą grupą zarobkową.

Odpowiadając nowemu podziałowi grup zarobkowych tabelki składek członkowskich i zasiłków pieniężnych otrzymać można w centrali Kasy Chorych, ul. Wólczańska 225

**Kasa Chorych m. Łodzi**  
(\*) Inż. L. Szuster p. o. Dyrektor.  
(—) Dr. Ed. Giebartowski. Kumisarz. 2835b

## Przed podskoczeniem cen

firma Szmehel i Rozner, Łódź, Piotrkowska 100 i filja 160, zaopatrzyła swój skład różnymi ubiorami i sprzedaje pomimo drożyzny po przystępnych cenach:

Spodnie kamgarne, garnitury i palta zimowe, dzieciinne garnitury.  
Robocizna drożej. 2759-b

## Szkoła tańca (2815s2) W. LIPINSKIEGO

rozpoczyna 17-go kurs t. nowoczesnych dla zupełnie początkujących. Zapisy: Ewangelicka 17, front 3 piętro.

## Dropne ogłoszenia

**Kupno i sprzedaż:**

**A! A! A!** Obrączki ślubne wszy ostkie fasony, pierścionki, kolczyki z gwarancją na złoto, zegary, zegarki, platery duży wybór Jan Placek Bieżalska 10 7511-17

**A! A!** Kupuję meble, dywany futra, garderobę maszynową do szycia. Placę najlepiej Łażnik Benedykta 28 m. 15 7578-13

**A! M** meble różne sprzedaje Sienkiewicza 59, ofiyna drugie wejście, drugie piętro mieszkania 26, Piechota 7682-2

Sprzedam szafę, łóżka, kozetkę, kredens kuchenny. Piotrkowska 152-9 7684-3

Sprzedam okazynie 3 metry towaru na ubranie (sztreigarn). Al. Kościuszki 41-15. 7686-2

Warsztat stolarski z narzędziami sprzedam. Tokarzewskiego 21 m. 6 7637-1

Para chomęt angielskich z białym bronzem i pojedynnek angielski do sprzedania Piotrkowska 155 S. Skorzyński 7676-2

Kupię natychmiast kołnierzyk tuszany, skunks lub lis w dobrym stanie. Oferty do Rozwoju z ceną pod „Kołnierz”. 7657-1

**Różne:**  
**A! A! A!** Naty! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe w lokciowiżne na każdy gust, w najodpowiedniejszych warunkach. Leon Rubaszkin Kililskiego 40 7655-18

Robotnik w sile wieku poszukuje jakiegokolwiek pracy. Za skawe zgłoszenia ul. Ogrodowa 32, Podolski. 7630-1

Dam 20 milionów miesięcznie za pokój z kuchnią. Oferty sub „Pokój” do Rozwoju. 7638-1

Przybiłkoł się pies, biały pudel. Chłodna № 6, Kot. 7659-2

potrzebna kobieta umiejąca dobrze gotować. Brzezińska 56 apteka. 7655-1

pracę każdego rodzaju przyjmie młody człowiek z 4 klasom wykształceniem Oferty sub „Praca” w admn. Rozwoju 7600-1

Pokoju amebłowanego oddzielnie lub przy rodzinie ewentualnie wódnego poszukuje urzędnik poważnej instytucji. Łaskawe oferty dla „Urzędnika” proszę składać w Hurtowni „W. Rozwój” Radwańska 1, rog Piotrkowskiej. 2789-1

Przyjmę wspólnika z większym kapitałem. Napiórkwskiego 31, Piekarnia, Sta: czyk. 7679-3

Kucharka ze świadectwami poszukuje zajęcia na przychodnię do gotowania. Oferty do Rozwoju pod „Kucharka”. 7678-1

potrzebne dwie wykwalifikowane pokojowe z dobrymi świadectwami zaraz. Szklana № 35 7683-2

potrzebna młoda inteligentna służąca chcąca się zająć walem gospodactwem ul. Rzgowska 65, sklep tytoniowy. Zgłaszać się od 2-ej do 7-ej p.p. 7681-1

Przybiłkoł się koza jest do odebrania za wynagrodzeniem. Wólczańska 17, u dozorca. 7685-1

Panią, która zeszłego piątku odprowadziłem na wiec Feliksa nosząc jej pakunek proszę o nawiazanie znajomości. List do Rozwoju pod „Prawy”. 7654-2

Prasowaczka potrzebna zdolna na drobniarzi i koszule Zawadzka 16-a, pralnia. 7677-1

poszukuję dwa lub jeden pokój z kuchnią wśród miesiści Oferty do Rozwoju pod „Zawsza” 7655-1

Pokoju amebłowanego poszukuje się. Zgłoszenia W. Sclbox, Teatr Miejski. 7675-2

potrzebny podreźny czeladnik krawiecki (Rzgowska) Bednarska № 8 7680-2

potrzebna kobieta do sprzątanina na przychodnie lub na stałe zataz Karola 26 m. 28 7658-1

Panienska dobrze obeznana w handlu przyjmie posadę sklepowej lub kasjerki, złoże kateję 80 milionów. Oferty do rozwoju pod „Rzetelna”. 7652-1

potrzebny zdun do wanny kałowej. Oferty z ceną do Rozwoju sub „Zdun”. 2801-2

**Cena ogłoszeń:** Przed tekstem i w tekście 40,000 mk., za tekstem 30,000 mk., zвычайnie 15,000 mk., wśród drobna, 20,000 mk., nekrologi 30,000 mk., komunikaty 30,000 mk., za wiersz milimetry lub jego miejsce. Droższe ogłoszenie bezterminowe 6,000 mk. za wyraz, duże litery 60,000 mk., dla poszukujących pracy 6000 mk., najmniejsze ogłoszenie 60,000 mk. Ogłoszenia samolubne za pro c. drożej, za ograniczone 100 proc. drożej. Tabliczkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszenia podzielona na 3 łamy, za tekstem na sławdy. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa się za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6-ej, po 6-ej dolicza się 50 proc. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwybita obowiązuje jeszcze przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwój” można zamawiać w Zgierz u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatoskiego, ul. Zamkowa.